

Autizmussal élők a mérnöki pályán

Rákóczi Barbara Mónika

Óbudai Egyetem Kandó Kálmán Villamosmérnöki Kar, Automatizálási és Energiarendszerek Intézet, Automatika Tanszék

Az autizmus egy speciális spektrumzavar. Különböző tünetekkel jelentkeznek az emberek életrésztükben. Kisgyermek korban már látható jellemzőkkel párosul, például ha egy gyermeknek nincs válasz jellegű mosolya, vagy pedig ha a szülő az ölébe ültetve szorongó testtartást vél felfedezni. Idővel előrehaladottan a szociális kapcsolatok kialakítási nehézségei, a szemkontaktus elkerülése, kommunikációs zavar, fejlődési rendellenesség vagy pedig a testkontaktus hiánya jelezhet a kívüljár számára. Kamaszkorban és később a társadalmi különbség még inkább szembevetőbb lehet. Sztereotíp monotonitás és a változások elutasítása mutatkozhat (pl. tárgyakat forgatnak az ujjukkal, sorba teszik, ami a kezükbe kerül, beszéd közben ritmikusan mozgatják a végtagjaikat vagy pedig valamilyen szokatlan mimikát mutatnak, mely nem egyértelműen tükrözi a valódi mondandójukat vagy érzelmi állapotukat). [1]

A pandémia alatt átalakult a világ munkavégzés szempontjából. Azok a munkavállalók, akik meg tudták oldani: otthonról, home office-ból dolgoztak. Természetesen van olyan is, aki azóta is teljesen vagy részlegesen így végzi a feladatait. Nem vagyunk egyformák, így valakinek ez testhezálló feladat volt, még mások számára az, hogy az otthon töltötte be a munkahely funkcióját, fizikai és mentális problémákat okozott. [2]

Az autizmussal élők séma szerint végzik a feladatukat mindig a megszokott módon, azonos ütemben és sorrendben. Nekik ez az állandóság fontos, mint ahogy az is, hogy ebben ne zavarja meg senki őket. A home office egy lehetőség számukra, hogy a saját megszokott helyükön és ritmusukban végezzék munkát, mindezt egyedül, társadalmi frusztráció nélkül. Önállóan képesek feladatot megoldani és önmagukat is fejleszteni.

A munkaerő piac folyamatosan küzd a mérnökhianyjal. A nyílt napra érkező érdeklődők majd felvételizők száma nagyjából változatlan a Kandó Kálmán Villamosmérnöki Karon. (Idén egy kis növekvő tendenciát mutatott.) Nekünk oktatóként fontos, hogy évről évre meglegyen a hallgatói létszámunk. Az is, hogy aki Bsc-re jár hozzánk, jöjjön vissza Msc-re is. Ha szívünk lelkünk beletesszük, a demográfia mutatók alapján a diákjaink száma jó esetben stagnálni, rosszabb helyzetben csökkenni fog az idő előrehaladtával. Ezen úgy is lehet változtatni, ha olyan fiataloknak is lehetőséget biztosítunk a felsőoktatásban, akik képessége megvan arra, hogy egyszer jó mérnökök lehessenek, de idáig nem volt lehetőségük, hogy szociálisan egy új közösségben, önállóan szülői segítség nélkül ezt teljesíteni tudják. Egy autizmussal élő hallgató problémamegoldó képessége és gondolkodása egyedi. Több időre van szüksége egy előadás, egy laboratórium, egy gyakorlat elején elsajátítani a feladatot, viszont utána gyorsan képes célorientáltan különböző feladatokat teljesíteni, végül pedig a specifikus tudást felhasználni. Ráadásul vannak olyan munkaterületek a későbbiekben, ahol nem probléma, ha nem tudnak csapatban dolgozni, ráadásul lehetőség van több helyen is otthonról, a saját számukra biztonságot nyújtó szobájukból dolgozni. [3]

Különböző oktatási módszereket használva, segíteni tudjuk az autizmussal élő hallgatóink tanulását, illetve diplomaszerezését. A spektrum alsó szélén levő 20 százalékkal, akiknek valamilyen egyéb mentális vagy fizikális betegsége van, nem tudunk együttműködni. A célterület emiatt a skála közepe, mely 60 százalékot fed le. A felső 20 százalék, akik kevésbé hordozzák az autizmus tüneteit, megfelelő támogatással és jó önképzéssel képesek a felsőoktatásban tanulni. [4]

Hivatkozások

- [1] Mit jelent az, hogy... valaki autista? | Pedagógiai Folyóiratok (gov.hu) Mit jelent az, hogy ... valaki autista? Susánszky- Tóth Krisztina, Besze Barbara. 2015. Pedagógiai Folyóiratok (megtekintés dátuma: 2022.10.28.)
- [2] <https://aosz.hu/esoember/autizmus-kutatas-es-gyakorlat-2/> Rainman's Home. Dr. Fritz Poustka. 2005. Frankfurti Goethe Egyetem (megtekintés dátuma: 2022.10.26.)
- [3] <https://www.healthgrades.com/right-care/autism/5-early-signs-of-autism> (megtekintés dátuma: 2022.10.26.)
- [4] <https://marsalapitvany.hu/tenyleg-minden-59-ember-autista/> (megtekintés dátuma: 2022.10.26.)